

Mgr. MARIE BENEŠOVÁ
MINISTRYNĚ SPRAVEDLNOSTI ČR
A PŘEDSEDKYNĚ LEGISLATIVNÍ RADY VLÁDY

V Praze dne 31.10.2013
Čj. 402/2013-OD-SPZ/2

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno

Věc: Č. L., nar. – stížnost pro porušení zákona

Příloha: trestní spis Okresního soudu Plzeň-město sp. zn. 4 T 364/94

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám ve prospěch obviněného Č. L., nar. v A., okres Ch., bytem P. 9/2501, 352 01 A., okres Ch.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému rozsudku samosoudce Okresního soudu Plzeň-město ze dne 23. 3. 1995 č. j. 4 T 364/94-49.

Napadeným rozsudkem byl obviněný Č. L. uznán vinným trestným činem nenastoupení služby v ozbrojených silách podle § 269 odst. 1 tr. zákona č. 140/1961 Sb., v tehdy úč. znění, kterého se dopustil tím, že dne 1. 10. 1992 nenastoupil základní vojenskou službu u v. ú. 6983 V. H., ačkoli dne 15. 9. 1992 osobně převzal povolávací rozkaz č. 045 315 vydaný Okresní vojenskou správou Ch., ve kterém byla tato povinnost uložena, z osobních důvodů vojenskou základní službu nenastoupil ani ve lhůtě 24 hodin po lhůtě stanovené v tomto povolávacím rozkaze, ani nikdy později, a to v úmyslu vojenskou službu vůbec nevykonat.

Podle § 24 odst. 1 písm. a) tr. zákona soud upustil od potrestání.

Proti tomuto rozsudku v zákonem stanovené lhůtě procesní strany opravný prostředek nepodaly, rozsudek nabyl právní moci dne 19. 4. 1995.

Podle ustanovení § 2 odst. 5 trestního řádu, v tehdy účinném znění, orgány činné v trestním řízení postupují tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí. Bez návrhu stran objasňují stejně pečlivě okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch obviněného. Doznání obviněného nezbavuje orgány činné v trestním řízení povinnosti přezkoumat všechny okolnosti případu.

Podle ustanovení § 2 odst. 6 trestního řádu, v tehdy účinném znění, orgány činné v trestním řízení hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

Podle ustanovení § 269 odst. 1 tr. zákona č. 140/1961 Sb., v tehdy účinném znění, kdo v úmyslu vyhnout se trvale vojenské činné službě nebo zvláštní službě nenastoupí službu v ozbrojených silách do 24 hodin po uplynutí lhůty stanovené v povolávacím rozkaze, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

Podle článku 1 Listiny základních práv a svobod jsou lidé svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.

Podle článku 15 odst. 3 Listiny základních práv a svobod nikdo nemůže být nucen vykonávat vojenskou službu, pokud je to v rozporu s jeho svědomím nebo s jeho náboženským vyznáním. Podrobnosti stanoví zákon.

Shora uvedenými ustanoveními se Okresní soud Plzeň město při svém meritorním rozhodování dostatečně neřídil.

Jak vyplynulo z obsahu trestního spisu, obviněný byl odveden vojenskou komisí v říjnu roku 1991. Prohlášení o odmítnutí vojenské služby neučinil. Dne 31. 7. 1992 zaslal na Okresní vojenskou správu Ch. žádost, aby byl vzhledem ke svému náboženskému vyznání svědka Jehovova zproštěn základní vojenské služby. Obdobnou žádost zaslal v dopisu ze dne 27. 8. 1992 Federálnímu ministerstvu obrany. Navzdory tomu byl Č. L. k vojenské službě povolán a dne 1. 10. 1992 měl podle povolávacího rozkazu nastoupit vojenskou službu u vojenského útvaru ve V. H.. Ve stanoveném termínu obviněný vojenskou službu nenastoupil a s poukazem na své náboženské přesvědčení ji odmítl i nadále vykonávat.

Je nanejvýš zřejmé, že obviněný odmítl akceptovat i civilní službu. V ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 73/1990 Sb., o civilní službě, který byl platný a účinný v době odvodu obviněného, byla zakotvena možnost za branné pohotovosti státu povolat občany, kteří byli povinni výkonem civilní služby, k osobním úkonům pro potřeby ozbrojených sil.

Dne 16. 1. 1992 nabyl účinnosti nový zákon o civilní službě č. 18/1992 Sb., který již neobsahoval ustanovení obdobné citovanému v ust. § 16 odst. 2 zákona č. 73/1990 Sb. Nový zákon o civilní službě však v ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) stanovil, že prohlášení o odepření výkonu vojenské základní (náhradní) služby nebo vojenského cvičení může písemně podat jen odvedenec nejpozději do 30 dnů od ukončení odvodního řízení.

Ve svém nálezu ze dne 10. 12. 1992 publikovaném ve Sbírce zákonů v částce 132/1992 vyslovil Ústavní soud České a Slovenské federativní republiky právní názor, že

ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 18/1992 Sb., o civilní službě, v rozsahu, ve kterém se vztahuje i na odvody uskutečněné před účinností tohoto zákona, není v souladu s čl. 1 a čl. 15 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, a dnem vyhlášení ve Sbírce zákonů pozbývá toto ustanovení účinnosti ve vztahu k odvodům uskutečněným před dnem 16. 1. 1992.

Z výše uvedeného je proto třeba odvodit, že obviněný byl v době od 16. 1. 1992, tedy i v době, kdy měl nastoupit základní vojenskou službu dne 1. 10. 1992, protiústavně zbaven svého práva na odepření výkonu vojenské služby podle článku 15 odst. 1, odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Za této situace Okresní soud Plzeň-město pochybil, pokud obviněného svým rozhodnutím ze dne 23. 3. 1995 pod č. j. 4 T 364/94-49 uznal vinným trestným činem nenastoupení služby v ozbrojených silách podle § 269 odst. 1 trestního zákona.

Proto navrhuji, aby Nejvyšší soud České republiky:

1. Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že rozsudkem Okresního soudu Plzeň-město ze dne 23. 3. 1995 č. j. 4 T 364/94-49 a v řízení, které mu předcházelo, byl porušen zákon v neprospěch obviněného Č. L., a to v ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. řádu, v tehdy úč. znění, ve vztahu k ustanovení § 269 odst. 1 tr. zákona, v tehdy úč. znění, a v článku 1 a v článku 15 odst. 3 Listiny základních práv a svobod;
2. podle § 269 odst. 2 trestního řádu zrušil napadené rozhodnutí, jakož i všechna další rozhodnutí na toto rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a
3. dále postupoval podle § 270 odst. 1 trestního řádu a přikázal Okresnímu soudu Plzeň-město, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, případně podle § 271 odst. 1 trestního řádu sám ve věci rozhodl.

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [7 Tz 59/2013](#)